



**РЕШЕНИЕ**  
**жюри районного (городского) тура**  
**республиканской олимпиады школьников**  
**2023-2024 учебного года**

На районном (городском) этапе олимпиады приняли участие 6 учащихся 11 класса.

Учитывая результаты качество выполненных работ, жюри предлагает по предмету \_\_\_\_\_ присудить I, II, III места следующим учащимся:

п/п	Ф.И. участника олимпиады	Город/район/	Класс	Школа	Всего баллов	Место
1	Муздобай Сабина	Актогай	11	Ә. Бөкейхан	46	I
2	Бусолбек Ердог	Актогай	11	Шамшубай	43	II
3	Талайқұл Ақинол	Актогай	11	К. Байсейітова	38	III
4	Советова Шапар	Актогай	11	М. Ернатов	36	III
5	Толыбыл Ерасыл	Актогай	11	Сарашаташ	35	III

Направить на областной этап олимпиады следующих учащихся:

п/п	Ф.И. участника олимпиады	Город/район/	Класс	Школа	Всего баллов	Место
1	Муздобай Сабина	Актогай	11	Ә. Бөкейхан	46	I

Дата проведения \_\_\_\_\_

Жюри Махмудова А.А.

Жюри Томиаскерев С.Е.

Жюри Райимбекова М.М.





Жалпы білім беретін пәндер бойынша 9-11 (12) сынып оқушыларына  
арналған Республикалық олимпиаданың аудандық кезеңі

Районный этап Республиканской олимпиады для учащихся 9-11 (12)  
классов по общеобразовательным предметам

Қатысушылардың жұмыстарын шифрлауға арналған титул парағы  
Титульный лист для шифрования работ участников

Шифр: his 11-01  
(бақылаушы толтырады)  
(заполняет наблюдатель)

Пән (предмет): Қазақстан тарихы

Облыс/қала (область/город): Қарағанды

Аудан (район): Ақмола

Тегі (Фамилия): Нұрғали

Аты (Имя): Наурман

Оқыту тілі (Язык обучения): Қазақ тілі

Қазақстан Республикасының көп ұлтты

мемлекет ретінде бағытталды.

1) 1900 жылдан бастап Демей жауыз меркіні отарлай бастады. Жауыз меркіне өз адамдарын жіберді. Мәкеде жауыз халықпен қарнақ салып салып шығады. Және аударушылар дарапайы халыққа күн көрсетеді. 2 меркіге а Демей адамдары бағыты бағы.

2) Кәдеге өкілетінде жауыз елден бағы да мемлекеттер бағы. Олар депротақтыңа ұшыраған халықты жұмыс істетеу үшін жауыз меркіне жіберді. Мәкеде барлығына жұмыс істете отырып, салықты алу - түлік түрінде өз шығарды. Бірақ жауыз халығы мен және аударушы кездей қалыңдар маңғы қарып. Батықарға бағы. Олар көкеді де бір-бірімен байланып бағы. Олар жұмыс істете отырып тауы - тауы, батықарға бағы.

3) Жауызтанға елкіміліп қамы тауы шарты дамы бастады. Жаңылы адамдар осы тауы шартымен айналыса ө кездерін көрді. Бірақ тауы шартыда бағыты мәкедерін бірі мер шыртқы жауыз көкеді уағып шықты. Ол ежелгі тауы шартыда қары мәкемі тауындағы. Ол осы тауы үшін АСД - тауы шартыда көптеген маңылар бағы жіберді. Олардың арқасында тауы шарты дамы түсті.

4) 1960 жылдан бастап жауызтанға көптеген халықтар өмір күрді. Бағыты қарыстан кейін жаңы дамы олар бағыты елкіміліктен маңыда уәбетарға адамдарды жұмыс істетті. Сондықтан 1960-1990 жыл жауызтанға халықтар дамытығын жұмыс істетеу айналы. Маңы лаборатория маңының меркір қарыда бағы. Осы бағытында. Олардың салып салып шықты жұмыс істетеумен қатар осы бағыты айналы шығып шықты. Олардың жұмыс істетеумен. Осы маңының маңылар 1986 жыл 1989 жыл арқасында көптеген маңы бағыты. 1989 жыл маңыдан осы бағыты үшін көптеген арқасы шықты. Маңы бағытында.

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника Парақ / Страница № 2

4) Біз көтеріліспен бұқшама мағылар қолымыз, көбісі қайтыста болып кетті. Біз көтеріліспен соң Қазақ халқы отырып өз президенттерінің қайымымы болды. Әзіркі өз маңызын алады. 1991 жылы 16 желтоқсанда. Біз 1991 жылы өз президентіміз Әзірхан Нұрғалиев білімге келді.

5) 1991 жылдан бастап Қазақстан маңы мемлекет біла отырып болды елдермен орындамақта болды. Маңымыз 24 2 жүйесі болып келді. Адрекіміз мемлекеттерден бас тартып бейбіт өмір сүрді. Бірақ біз маңымыз Ислам дінін ұлттық діні деп қараймыз. Бірақ Қазақстан мемлекетінде әркім өз дінін ұстана алады. Кіммені Қазақстан бұқшама болды мемлекеттерде өмір сүрді.

215



Жалпы білім беретін пәндер бойынша 9-11 (12) сынып оқушыларына арналған Республикалық олимпиаданың аудандық кезеңі

Районный этап Республиканской олимпиады для учащихся 9-11 (12) классов по общеобразовательным предметам

Қатысушылардың жұмыстарын шифрлауға арналған титул парағы  
Титульный лист для шифрования работ участников

Шифр: h1s 11-02

(бақылаушы толтырады)

(заполняет наблюдатель)

Пән (предмет): Құрылыс математикасы

Облыс/қала (область/город): Қарағанды

Аудан (район): Ақмола

Тегі (Фамилия): Құсманбетов

Аты (Имя): Ербол

Оқыту тілі (Язык обучения): Қазақша

1. Патшалық әкімшілік атаулы саясаты 1822-1824 жылдар аралындағы Сібір, Орталық реформалары негізі еді. Сперанский мен Эссен жасаған реформалары мемлекетті тұрақты етірті. 1862-69, 1891 жылдардағы реформаларды айтуға артық болсады. 1861ж Александр патша Босыбайлы құрылу алған сәтте, Қазанстан жеріне қоныс аударушылар қана бастады. Қоныс аударушылар қары құрылып, жерілікті тұрғындарға ақыл-салықтар ақытып, міншандармен ұстапана жер тартып алып, Халық Зардап шықты.

7.

2. Кеңес әкімшілігі репрессиялық саясатынан тыс, мемлекетке қауіп төндірмей халықтарды күшпен департаментке ұшыратты. Қазанстан жерінде өзге ұлт диаспоралары пайда болы бастады. Қазан халық қонысмай болғандықтан, аларды жеріңділіктен тартып ады. Мұнан ретінде, шешен халық, қавказ халық. Оларға тасу пен лама бергендіктен, қазіргі кездеде олар қазан ұлтына рады.

7.

3. Қазанстанда тың итеру жылдары Крушев Әлік еткен кездерінде бастау ады. Жеріліз жер көлемінен, тың санынан Әлі Баландықтан, Кеңес әкімшілігі қолданырды. Бірақ "қаржы мәселесі" өзінті бады. Бұл мәселені шешу мақсатында барлық Кеңес республикалардан әрі, украин, Беларусь және таси-да болса өзге ұлттар келе бастады. Бұл мәселені "интернационалдық" көшк ретінде шешілді.

9

4. 1960-1990 жылдары Қазан жерінде "Халықтар достығының дерт-ханасы" бастау ады. Бірақ Кеңес әкімшілігі саясатына кезелушілік, Қабды мырзаның Әлік басына келді жасаушың наразылығын көтерді. Мәнің айыма, 1986 жылы Желтоқсан оқиғасы Қазанстан тарихындағы артық ешқандай емес. Қаратайым жапыз, студенттер мен жас ұыздар көтеріліс ұотықты. Оқи наразылығы үшін халықты сәтінші құрметпен, жөнге қару-жаптан баста. 1989 жылы Қазанда болған оқиға елді өзіресте.

10



Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника Парақ / Страница № 2

Қолданылған. Осы оқиғалардың кейін барыңыз Кеңес республикаларының  
 кеңестері басталды.  
 5. Ғозақстан Республикасы ұлт аралық және дін аралық кезіндегі  
 сақтауда әлемдік көрсеткіштерде жоғарғы орын ауда. Біздің Респуб-  
 ликамыз Бейбіт саясатты ұстанды. Ұлт аралық кезіндегі сақтау  
 мақсатында Халық ассамблеясы тұрғындар арасында жұмыс жасауда.  
 Халық ассамблеясы арасында өзге ұлттардың саяси-дәстүрі  
 мен әдет-ғұрыптарын, ұлттар арасында бейбіт қатынас сақтау-  
 да. Дін аралық кезіндегі сақтау мақсатында бірлесіп  
 і-шаралар өткізіледі. Ғозақстан Мұсылмандар Діни Бюросының  
 құрылымы және т.б. айтсақ артық емес. Біздің мемлекетіміз зәбір-  
 сы болғандықтан, әрбір адамат кез-келген дін ұстауда құрылы-  
 сандықтан, біздің мемлекет бейбітшілікпен ерекшеленеді.

435



Жалпы білім беретін пәндер бойынша 9-11 (12) сынып оқушыларына  
арналған Республикалық олимпиаданың аудандық кезеңі  
Районный этап Республиканской олимпиады для учащихся 9-11 (12),  
классов по общеобразовательным предметам

Қатысушылардың жұмыстарын шифрлауға арналған титул парағы  
Титульный лист для шифрования работ участников

Шифр: 123-11-03  
(бақылаушы толтырады)  
(заполняет наблюдатель)

Пән (предмет): География тарихы

Облыс/қала (область/город): Қызылорда

Аудан (район): Ақтөбе

Тегі (Фамилия): Шамшур

Аты (Имя): Сидик

Оқыту тілі (Язык обучения): Қазақ тілі



KS-11-03

Шифрды ұйымдастырушы толтырады  
Шифр заполняется организатором

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника Парақ / Страница № 3

Қолдан келетіннен кейін 1997 жыл 16 желтоқсанда Қазақстан өз мәселесін мәмілет  
бөліп тұрғанын.

5-ші кезең.

Қазақстан Республикасында көп ұлт тұрағынан кейін, ұлт аралық және діни аралық  
қатынастар түсі арып алынды. Сол мәселе үшін кезінде көптеген конференция аралық  
кездесулер түсі өтті. 2006 жылы кезінде діни байланысты конференция құрылды.  
Ой тартып шыққан әрбір діни өкілетті ұлт аралық қатынастардан шығып отырды. Әрбір 3  
жылда Қазақстанда конференция аралық шыққан бөліп тұрды. Қазақстан аралық маңында діни  
байланысты тәрала ел бөліп тұрды еді. Қазақстан мәселесін діни қарай ұстап  
өле шықты. Көптеген аралықтан кейін, Қазақстанда ұлт аралық қатынастардан кеткен  
отыры үшін бізге өкілетті Н.В.Қоңғарбаев бекітті. Әрбір мәмілет теріс ұстап  
қарай-қатынасты сартық үшін біз өле маңы әрбір кезеңде құрып тұрды мәлім.  
Біздің ұстанымы. Біз біздің өкілетті біз кезеңде маңыда құрып тұрды.  
Сол үшін Қазақстан әрбір өкілетті маңыда маңыда ұстанымы. Қатынастардан  
өкілетті: Қазақстан интернационалдан ел бөліп маңыда, бір маңы дінінен әрбір  
ұлт бірлігі діни ұстанымын, өле бөліп дінінен маңыда маңыда маңыда  
ел бөліп тұрғанын. Біздің әрбір ұлт мәлім қатынасты өкілетті дінін ұстанымын ма  
біре мәлім маңыда Қазақстанда біре маңыда бір маңыда аралық маңыда себел.

355



Жалпы білім беретін пәндер бойынша 9-11 (12) сынып оқушыларына  
арналған Республикалық олимпиаданың аудандық кезеңі

Районный этап Республиканской олимпиады для учащихся 9-11 (12)  
классов по общеобразовательным предметам

Қатысушылардың жұмыстарын шифрлауға арналған титул парағы  
Титульный лист для шифрования работ участников

Шифр: his-11-04  
(бақылаушы толтырады)  
(заполняет наблюдатель)

Пән (предмет): Қазақстан тарихы

Облыс/қала (область/город): Қарағанды облысы

Аудан (район): Ақтөбей ауданы

Тегі (Фамилия): Советова І.

Аты (Имя): Шынар

Оқыту тілі (Язык обучения): қазақша

Қазақ елінің алғаш Ресейге қосалды. кіші жүз бен орта жүзден басталды. Жоңғар шапқыншылығының кесірінен кіші жүздің және Әбілқайыр хан Ресейдің құрамына кіруді ұйымдастырды. Әбілқайыр ханның басты мақсаты қазақ жерінің иелігін Ресей арқылы қорғау еді. Кіші жүздің Ресейге кіруі 1731 жылы 10 қаңтарда. Ресей императрицасы Анна Иоанновна қабылдады. Кейірек патша үкіметті қазақ жерін біртіндеп жаулап алу үшін Кирилов басқарған „Қорғу - қайсақ экспедициясы“ жіберді, қазақ жеріне бекіністер салына басталды. Патша үкіметті соғысқа қатыр Кіші жүзде жаңдық бшікті жою үшін Шельстрах реформасын кіргізді. Ал орта жүздегі жаңдық бшікті жою 1822 жылы Сібір қарғыздарының жарылысымен байланысты. Осылайша барлық 3 жүзде Ресейдің қол астына қосылған болатын.

XIX ғ. 60-90 жылдарында жүргізілген реформалардан жерінен қазақ жерін түптегі меншіктерін, меншігі деп жариялап Патша үкіметті осыны пайдаланып қазақтың ишаралық жерінің басқа елді мекендерден қоныс аударып келген шаруаларға бере бастады. Қазақтарды ежелгі ата-бабалары, қоныстарына қайтап қуды. Кейес өкіметті күштеп аяғы депортациялап жер аударған меншіктер Украина, Беларусь, неміс шаруалары т.б. Бұл 1938 жылы күнне қауып біла іске асты. Бұлардың жалпы саны 1938 жылы қарай 360 мың адамға жетті. Осы меншіктердің тұрғындарына бұл жағдай ауыр әсерін тигізді. Бірақ қазақ халқы ежелде қиыны ашақ, қонақ жасай халық еді. Қоныс аударушыларға басқанда жасайтұрғаннанмен қиыны екенін түсініп өз үйлеріне қоныстануға рұқсаттан бегі.

3. Қазақстан тың иеру жылдарында 1954 - 1980 жылдары жүргізілген науқандық байланыста. Жалпы КСРО бойынша 41 млн га ағар марталса сонда, 25 млн га қазақ ағарі болған. Оса тың иеру нәтижесінде Қазақстан ірі астамты республикаға біріне айналды. Бірақ тың иерудің де кемшілік тұстары бар. Соның біреуі мал шаруашылығына байланыста. Себебі жсай малдың жерінің есетікке айналған себеп болды.

7 Тың иеру жылдарында көптеген жаңа істер пайда болған байланыста кадр жетіспеушілігі болды. Осының салдарынан жсан - жасқан кадрлар келе бастады. Соның кесірінен қалыңдығы салы өз жерінде азайып қалды. Бұл біздің көңілді мемлекетке айналдырды, таны да бір. себеп.

4. 1980 - 1990 ж тоқарау жылдары деп атағанды. Бұл дегеніміз КСРО-ның ықпалы әсірелен кез. Оса жылдар арашында көптеген Кеңес өкіметіне қарсылықтар пайда болды. Осының бірі 1988 жылғы желтоқсан оқиғасы, бұл КСРО-ның 5 әзірші - әкімшілі жүйесіне қаран қазақ жастарының көтері болған себеп болған Т.В. Кабинді КРОК-нің і жатшысы етіп тағайындау тұртікі болған. Оса оқиғадан кейін

1991 жылғы 18 желтоқсанда өз тәуелсіздігімізді алдық. Қазақстан қазір көңілді мемлекет. Елімізде 130 дан астам

5 ұлт өкілі достықта өмір сүреді. Елімізде діни еркіндік берілген. Әкімшілік кемшілік моделі елімізде қолданылады. Оса дегеніміз ешкімнің құқығы елімізде шектелмей еркінді беру.

365



Жалпы білім беретін пәндер бойынша 9-11 (12) сынып оқушыларына  
арналған Республикалық олимпиаданың аудандық кезеңі  
Районный этап Республиканской олимпиады для учащихся 9-11 (12)  
классов по общеобразовательным предметам

Қатысушылардың жұмыстарын шифрлауға арналған титул парағы  
Титульный лист для шифрования работ участников

Шифр: h15-11-05  
(бақылаушы толтырады)  
(заполняет наблюдатель)

Пән (предмет): Қазақстан тарихы 11-сынып

Облыс/қала (область/город): Қарағанды

Аудан (район): Ақтоғай

Тегі (Фамилия): Талғатқызы

Аты (Имя): Айжол

Оқыту тілі (Язык обучения): Қазақ тілі



1. Қазақстан КСРО құрамында болған кезде, Қазақ егеріне елден қашқан немесе оралман тағыда басқа тәуелсіздік ала алмаған, елде соғыс тағыда құндырау болып жатқан көптеген елді мекеннен кеміндер өте көп, мысалға: Ауғанстан және Сирия тағыда соғыс болып жатқан мемлекет адамдары келді. Жәнеде Қазақстан КСРО құрамында болғандықтан КСРО құрамына кіретін көптеген ел адамдары Қазақстан қоныс аударған. Сонымен қатар КСРО басшысы Сталин меншүіне Қазақ егеріне көз салып орыс-тану саясатын жүргізіп болатын. Бұл Қазақ еліне пайдасынан зияны көбірек болды. Себебі: Қазақ даласында көбіне Қазақтар өмір сүріп тіле еді. Алайда орыс-тану саясатынан кейін Қазақ егеріні орыстар басып бара жатты. Бұл Қазақ егерінде орыс мектебінің, орыс тілін көп дамуына алып келді. Осының кесірінен Қазақ тілі дағымай артта қалып қойды. Сонымен қоса Қазақ балалары орыс тілін мектеге алмай сауатсыз болып қалды. Бірақта Қазақ зиялыларының арқасында Қазақстан тәуелсіздік алған жоқ. Қазақ даласында Қазақтар көп болғанымен көбіне орыс тағыда басқа елдер адамдары көп көрінеді. Осылай Қазақстан көп ұлттық мемлекет болды. Қазақстан кәзіргі таңда 150-ге жуық ел өкілдері өмір сүреді.

7

2. Кеңес өкіметін де депортацияға ұшыраған мемлекеттердің қатарында : Қазақстанда болған . Ол күштеп депортацияға ұшыраған дарды кеңес өкіметі жабын жіберісі келген мемлекеттер . Ол мемлекет халықтары қазақ жеріне қоныс келіп қоныс аударып болсада оларды қысып берді . Бұл Қазақ халқына қысып тиіген жоқ . Бірақта Қазақтар оларға жамағатымыз маңытып алушымыз деп қарады . Сонымен қатар өздеріне жетпей отырған затты бәсіп барын берді . Бұл Қазақ халқының кереметтігін және өлге жан дүниесі бай елінің көрсетеді . 7

3. Қазақстан мың иеру кезінде КСРО халқының ; кадр мәселесін шешудегі , Қазақ халқының атқаратын ролі орасан зор . Қазақ халқы мың иеру кезінде қаншама заттар таңда басқада дару - жаразымен өте артта қалып жатыр еді . Индустриямыз дағуда КСРО өзінің кадр мәселесін осы қазақ халқы арқылы шешіп алғын келеді . Бірақта мың шешілмеген мәселені Қазақ халқы интернационалдың бағытына көп көмегі тиеді . 7

4. XX ғасырдың 80 - 90 жылдары Қазақстан , халықтар достығының дертланасын өткен болатын . Бұл Кеңіс автокөшімнің құрылуына басты себеп болды . Ал 1986 - 1989 жылда Қазақ жастарының көтерілісіне Кеңіс автокөшімнен себеп болды . сыны Кеңіс автокөшімнен Ташкентті , Қазақстанға басып қонылаушы болды . Бұл Қазақ жастарына ұнамай көтеріліс орын алады . Бұл көтеріліс Қазақты Қазақ басқарып деген оймен өтеді , Бұл көтерілісте көптеген Қазақ жастары өліп , Қазақстан Тәуелсіздік алады . көтеріліс 16 . 12 . 1988 ж .

5. Қазақстан заңына мейімет болғандық Қазақстан -  
 да шүйдеш бұндай мәселелер бола бермейді.  
 Бірақта Қазақстанда Ислам діні басшы, ол ұлт-  
 тарда бұрантша мәселе бола бермейді. Қазақстан  
 мейіметі заңына бонып қабилданған себебі  
 Қазақ жерінде әр түрлі ұлттар көп, сондықтан  
 бұндай мәселелер онай мейіледі, Дәлелменде бас-  
 ыда дін өкілдері Қазақстанда дін мейтебін заңмен  
 аша бұл жауапқа тардыладн. Қазақстанда Ислам  
 тану оғане Дін-тану машандықтары бар. Бұған 100%  
 рұқсат етілген. Қазақстанда Сирше, Ауғанстанда кетіп  
 жатқан болса, бұнда заңмен теріс аяғы бонып кетеді.  
 Ұлт пен Дін екеуі екі бөлек зат. Көбісім сақтаууда.

8

38



Жалпы білім беретін пәндер бойынша 9-11 (12) сынып оқушыларына  
арналған Республикалық олимпиаданың аудандық кезеңі  
Районный этап Республиканской олимпиады для учащихся 9-11 (12)  
классов по общеобразовательным предметам

Қатысушылардың жұмыстарын шифрлауға арналған титул парағы  
Титульный лист для шифрования работ участников

Шифр: h/c - 11 - 06  
(бақылаушы толтырады)  
(заполняет наблюдатель)

Пән (предмет): Қазақстан тарихы 11-сынып

Облыс/қала (область/город): Қарағанды облысы

Аудан (район): Ақтоғай

Тегі (Фамилия): Мұздабай

Аты (Имя): Сабина

Оқыту тілі (Язык обучения): Қазақ тілі

## Қазақстан Республикасының көп ұлттық мемлекет ретінде қалыптасуы

1. Патша өкіметі Қазақстан жеріне қоныс аударушыларды жері арқылы, жер байлықтарын игеріп, мемлекетке әкелуді көздеді. Қазақстан жеріне алғаш ХХ ғасырдың бірінші жартысында қоныс аударушылар қоныстана бастады. Біртіндеп қоныс аударушылар қарат құрғына бастады. Қоныс аударушыларға жағдай жасап, қазақ шаруаларының жерлері тартып алынды, басқаларына қоныс аударушыларды иеліктеріне кіргізді. Қоныс аударушыларға берілетін жерлер қазақтардан күшімен тартып алынды. Онымен қоса аз жерлері қылған қазақтардан алынатын салық мөлшері көбейді. Зауаптарға, өмеркәсіп орындарына қоныс аударушыларды жұмысқа алып, жалақыларын жақсы берді. Ал қазақтар ауыр жұмыстарға тартылып жалақыларын шарқылсыз береді.

8 балл

2. Кеңес өкіметі кезінде депортацияға ұшыраған корейлер, ұйғырлар мен дүнгендер, қарақалпақтар т.б. халықтарды Қазақстанға жер аударды. Қазақтар депортацияға ұшыраған халықтарға деген қарғиш-қатынасы өте жақсы болды. Өздері алып, жалақыны өткізген қарақалпақ халығы, жер аударыптан жетіліп, - жерлерді үйлеріне жатқызып, бір тілімі намын бөлігі берді. Кейін мемлекеттерін бөлісті. Солның ішінде корей халығы, түріктер үйімен ештеңе білдіреді. Қамқамша халығы үйіп-жаурап келгенде, бірден қымыз жап қарат алып, есептеп - жермізді. Бұл оқиғалар туралы қамқамша деректері бар.

Әршешімдерде түсіріліп, қамқамалы шотарларда жазылды.  
Қазақтар қонақ жайымынған ғана емес, кең жүректі, кең  
пейілді халық екенін ақзартты. 9

3. Индустриалық даму және тоңыз иеру жолдарында  
КСРО-дағы „кадр мәселесін“ шешуде „интернационализм“  
көмегі тиді. Тоңыз иеру кезінде техникаларды иеру  
үшін жан-жақты білікті мамандар отбасы арқымен  
көшіріп келді. Сол кезден қазақтар арасында қол ұстатыныс  
көп болды. Қазақстандағы жайып халықтан жарыныс  
ман көбі басқа ұлт өкілдері болды. Олар ауыр кезеңде басқа  
ұлт өкілдері болмаса бұл мәселе шешімін таба  
алмай одан әрі ұшыларсыз сөзас еді. Баилықтың  
айлаңбай істеген істері мен жиберген қателігін  
қарапайым халық жайымын көтеріп, қиын қиындық  
қиындады. Омеркәсіп органдарында техника білетін  
өзге ұлт өкілдері жақсы жерге орналасып, қазақтар  
өңде ауыр жұмыстарда жүрді. 9

4. 1960-1990 ж.ж. Қазақстан „халықтар достығының  
зертханасы“. Бұл жетидар аралында жергілікті халық  
пен қанат аударушылар аңыс кетімен уақыт. Бірге  
тату өмір сүре бастады. Оңу органдарында қазақ  
жастарыда алға өзін өңі бастады. Орыс тілі аңыс,  
барымын өңі тілде араласа бастады. Қазақстанда өңе  
көп ұлт өкілдері болды. 1986 жылы. Желтоңсан айы  
да Д.Қонаевтың биліктен кетіп, орман Қазақстан  
туралы Т.Қалдын келді. Оған байланысты Алматы  
да жастардың көтерілісі болды. Бұл тарихтың ірі

оқытқандардың бірі. Тағы тек қана басшылықтың ауысқанына емес, жаппай жоюлар бәйбіт жағасын кеше жүйелі өзгеріске алып келген көтеріліс үшін үлкен көтеріліс мәтіндері халыққа ауыр тиді. Студенттер оқудан қуғылып, отбасы мүшелері жұмыстан қуғылды. Көзге түскен бірқатар жастар жазаға келді. Сол күндері ұстаған көтерілісшілерді ауысқын жазаға. Аямай ұрып-соғып, аядап түркі кешілеріне ауысқын су төгіп, қарға бірнеше сағаттан жатырғанда, итше талатты, өлісі бар, тірісі бар ібірек көше сағда. Көтеріліс басшыларының бірі: Қ. Рахымовты аты жазаға келті, алайда жан-жақтан түскен қарсылық жазыған хаттардан бас бостандықпен айтырғандымен, 1978 жылғы түрмеде көз жұмды. Ербай аядап өлтірілді, Азизат пен Сәбира өз-өздеріне қол жұмысады деп айтылды. Суртына бұл қозғалыс тарар көтеріліс үшін үкімет барын сағда. Тарихта аз ағанды жаңа көрсеткенмен, шандықта қаншама өлі үшін үндеу сағдан, патриот жастар қоршыннан келді. Үкімет бұл көтерілісті "ұлтшылдықпен тара бір көрініс" деп айтырды. Кейін 1979 жылғы үлкен көтеріліс балла өтті.

10

5. Қазақстан Республикасы заңнамалық мемлекет бағдан аядап ұлт арасы және дін арасы мәселелер туындамайды. Дегенмен дүниелермен т.б. ұлттармен арада біршама араздықтар бағда. Қазір және қазірге дейін өзге ұлт өкілдері қазақтардан ұлтпен балла келді. Қазақ тілі мемлекеттік тіл бағданмен, қарған-қарған

HS-11-06

Шифрды ұйымдастырушы толтырады  
Шифр заполняется организатором

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника Парақ / Страница № 4

тілі орас тілі жінде қазақ тілін шетше тартып  
келеді. Шұқашанғарта деген керезар көз қараста жақ елес.  
Қазақстанда жақпа барлық дін, ұлт өкілдері бауғанмен,  
өз жерінде қазақтар өздері тілі мен діміне қосымдық қар  
сетілуде. Ағдого ұақатта бұл мәселе шешімін табады  
деген сүйіттемін.

10

46

Парақтың артқы жағын толтырмаңыз / Обратную сторону листа не заполнять

ОҚУ АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІНІҢ  
"ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ  
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӨСІПОРНЫ